

Bryssel den 30.9.2015
COM(2015) 479 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Slutlig utvärdering av det gemensamma programmet Eurostars (2008–2013)

1. INLEDNING

I juli 2008 antog Europaparlamentet och rådet ett beslut om EU:s deltagande i finansieringen av det gemensamma programmet Eurostars (nedan kallat *Eurostars*)¹. I Eurostarsbeslutet begränsades EU:s ekonomiska bidrag till ”högst en tredjedel av de faktiska bidragen från de deltagande medlemsstaterna och de andra deltagande länderna², upp till högst 100 miljoner EUR”. Deltagandet avsåg den tid som sjunde ramprogrammet pågick (2008–2013). Sedan dess har Europaparlamentet och rådet antagit ett nytt beslut om fortsatt deltagande i finansieringen av det nya gemensamma programmet Eurostars-2 från 2014 till 2020 (nedan kallat *Eurostars-2-beslutet*).³

Syftet med Eurostars är att erbjuda ekonomiskt stöd till transnationella, marknadsorienterade forskningsprojekt som inleds och drivs av små och medelstora FoU-företag⁴.⁵ Företagen bör kunna genomföra merparten av FoU-arbetet inom ett projekt och kunna utnyttja resultaten kommersiellt för att förbättra sin konkurrensposition. Eurostarsprojekt är samarbetsprojekt. Varje projekt bör således ha minst två partner (självständiga rättsliga enheter), varav minst en är ett litet eller medelstort FoU-företag, från två olika deltagande stater. Projekten ska pågå i högst tre år, och inom två år efter det att ett projekt har avslutats bör den produkt som forskningen resulterat i vara färdig att lanseras på marknaden.

Eurekas⁶ sekretariat i Bryssel fungerar som den centrala stödenheten för nätverket och den särskilda genomförandestrukturen för programmet. Sekretariatet organiserar ansökningsomgångar, kontrollerar om sökande är berättigade till stöd och väljer ut projekt för finansiering. Det ansvarar också för fördelningen av EU:s ekonomiska bidrag. Nationella finansieringsorgan i de deltagande länderna öronmärker de nationella bidragen till Eurostars i sina FoU-budgetar och finansierar de nationella deltagarna. Denna finansieringsmekanism

¹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 743/2008/EG av den 9 juli 2008 om gemenskapens deltagande i ett forsknings- och utvecklingsprogram som inlett av flera medlemsstater och som syftar till att stödja små och medelstora företag som bedriver forskning och utveckling (EUT L 201, 30.7.2008, s. 58): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:201:0058:0067:SV:PDF>.

² Samtliga 28 medlemsstater och fem andra länder (Island, Israel, Norge, Schweiz och Turkiet) har deltagit i Eurostars (2008–2013). 20 medlemsstater inledde sitt deltagande i februari 2008. Belgien, Kroatien, Italien, Lettland, Luxemburg och Storbritannien har deltagit sedan november 2008, Bulgarien sedan februari 2010 och Malta sedan mars 2011.

³ Europaparlamentets och rådets beslut nr 553/2014/EU av den 15 maj 2014 om unionens deltagande i ett forsknings- och utvecklingsprogram som genomförs gemensamt av flera medlemsstater och som syftar till att stödja små och medelstora företag som bedriver forskning och utveckling (EUT L 169, 7.6.2014, s. 1): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0553&from=SV>.

⁴ Inom Eurostars 2008–2013 definieras små och medelstora FoU-företag som små och medelstora företag där minst 10 % av personalen (heltidsekvivalenter) arbetar med FoU eller minst 10 % av omsättningen avser FoU.

⁵ Definitionen av små och medelstora företag finns i rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:SV:PDF>. De huvudsakliga faktorer som avgör om ett företag är ett litet eller medelstort företag är antalet anställda (<250) och antingen omsättningen (<50 miljoner euro) eller balansomslutningen (<43 miljoner euro).

⁶ Eureka är ett mellanstatligt nätverk som bildades 1985 för att stödja marknadsorienterade FoU- och innovationsprojekt inom industrin och vid forskningscentrum och universitet inom alla tekniska sektorer. Nätverket har 41 medlemmar, däribland EU som företräds av kommissionen: <http://www.eurekanetwork.org/>.

kallas en ”virtuell gemensam pott”. Sammanfattningsvis fungerar Eurostars enligt principen om centraliserad bedömning men decentraliserad finansiering.

Enligt Eurostarsbeslutet skulle en preliminär utvärdering genomföras av kommissionen två år efter inledandet av programmet, och resultaten skulle meddelas till Europaparlamentet och rådet. Rapporten om den preliminära utvärderingen offentliggjordes den 10 december 2010⁷, och kommissionen lade fram sin rapport om resultaten i april 2011⁸.

Enligt Eurostarsbeslutet skulle också en slutlig utvärdering genomföras vid utgången av programmet, och resultaten skulle läggas fram för Europaparlamentet och rådet.

Makarowgruppen, en grupp oberoende experter under ledning av Marja Makarow, vice ordförande för Finlands Akademi, genomförde slututvärderingen, som offentliggjordes i november 2014.⁹ Gruppen använde kvalitativa och kvantitativa metoder för att bedöma programmets relevans, effektivitet, effekt och hållbarhet. Antalet ansökningar, sökande och finansierade projekt var ungefär tre gånger större än vid den preliminära utvärderingen. Makarowgruppen kunde därför göra kvantitativa beräkningar och omfattande ekonometriska analyser, vilket inte var möjligt vid den preliminära utvärderingen.

Makarowgruppens huvudslutsats är att det gemensamma programmet Eurostars har varit framgångsrikt när det gäller att driva på tillväxt och innovation i små och medelstora FoU-företag, men att förvaltningen och styrningen behöver förbättras i flera avseenden.

Det främsta syftet med denna rapport är att presentera resultaten av slututvärderingen för Europaparlamentet och rådet, såsom krävs enligt Eurostarsbeslutet. Rapporten innehåller en kort sammanfattning av kommissionens preliminära utvärdering och rapporten från 2011 (avsnitt 2), följt av Makarowgruppens huvudsakliga slutsatser och rekommendationer (avsnitt 3). Liksom i 2011 års rapport redovisar kommissionen också sina synpunkter på huvuddragen i slututvärderingen (avsnitt 4). Med utgångspunkt i Makarowgruppens rapport gäller dessa synpunkter främst de aspekter av Eurostars som kommissionen anser kan förbättras, framför allt de som redan nämnts i samband med den preliminära utvärderingen.

Kommissionen tar också hänsyn till Eurostars-2-beslutet och det faktum att flera rekommendationer från både den preliminära och den slutliga utvärderingen redan har anammats i det beslutet och i den nya delegeringsöverenskommelsen.

2. PRELIMINÄR UTVÄRDERING OCH KOMMISSIONENS RAPPORT FRÅN 2011

I artikel 13.2 i Eurostarsbeslutet sägs följande: ”En preliminär utvärdering av det gemensamma programmet Eurostars ska genomföras av kommissionen två år efter inledandet av programmet och ska omfatta framstegen mot de mål som anges i bilaga I. Utvärderingen

⁷ http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/fp7-evidence-base/other_fp7_panel_evaluations/eurostars_programme_interim_evaluation.pdf#view=fit&pagemode=none

⁸ KOM(2011) 186 slutlig, Bryssel den 8.4.2011:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0186&from=SV>.

⁹ https://ec.europa.eu/research/sme-techweb/pdf/ejp_final_report_2014.pdf

ska även omfatta rekommendationer om de lämpligaste sätten för att ytterligare öka den vetenskapliga, förvaltningsmässiga och finansiella integrationen samt bedöma möjligheterna för särskilt små och medelstora FoU-företag att få tillgång till det gemensamma programmet Eurostars och kvaliteten och effektiviteten på genomförandet av det. Kommissionen ska meddela slutsatserna av denna utvärdering, åtföljda av sina iakttagelser och, i lämpliga fall, förslag om ändring av detta beslut, till Europaparlamentet och rådet.”

I 2009 års delegeringsöverenskommelse mellan Europeiska kommissionen och Eurekas sekretariat fastställdes riktlinjer för tillämpningen av kriterierna i Eurostarsbeslutet och angavs specifika frågor som skulle behandlas vid utvärderingen.¹⁰

En grupp oberoende experter¹¹ utsedda av kommissionen lade fram rapporten om den preliminära utvärderingen i december 2010. Gruppen konstaterade följande: ”Eurostars är ett bra program som når upp till målen och ger mervärde till europeiska små och medelstora FoU-företag. Den oberoende expertgruppen anser därför att Eurostars inte bara bör bli kvar utan helst också få större budget i framtiden. Trots goda framsteg finns det dock även ett visst utrymme för ytterligare förbättring.”

Den preliminära utvärderingen ägde rum 2010 och rapporten innehåller uppgifter för de fyra första slutdatumen – två under 2008, ett under 2009 och ett under 2010¹². Sammanlagt hade 1 127 ansökningar från 3 790 sökande inkommit till de fyra första slutdatumen. När det gäller finansieringsskedet innehåller rapporten endast uppgifter för de tre första slutdatumen. Finansiering beviljades för 264 projekt med en total projektkostnad på 386 miljoner euro. Endast 14 projekt hade slutförts. Under de två år som gått sedan starten, fram till våren 2010, utnyttjade Eurostars en total öronmärkt budget för offentlig finansiering på 231,1 miljoner euro, varav 173,5 miljoner euro kom från de deltagande länderna och 57,6 miljoner euro från EU.

För de första två slutdatumen var den genomsnittliga handläggningstiden för kontrakt¹³ 11,4 månader. Tiden varierade avsevärt, från 5,3 månader som minst till 26,8 månader som mest för den första ansökningsperioden (11,8 månader i genomsnitt), och från 6,3 månader som minst till 17,2 månader som mest för den andra ansökningsperioden (11,0 månader i genomsnitt). I bilagan till delegeringsöverenskommelsen (punkt 5, *Expected results and indicators*) anges ett mål för handläggningstiden för kontrakt på sex månader, som ska nås halvvägs in i programmet.

¹⁰ Delegeringsöverenskommelse för det gemensamma programmet Eurostars 30-CE-0270684/00-14 (undertecknad i juni 2009), bilaga 1, punkt 4, s. 11 och 12. Enligt Eurostarsbeslutet (artikel 4) ska arrangemangen för EU:s ekonomiska bidrag fastställas genom ett allmänt avtal mellan kommissionen och Eurekas sekretariat.

¹¹ Gruppen leddes av Anne Laperrouze (tidigare ledamot av Europaparlamentet). De övriga medlemmarna var professor Erkko Autio (föredragande), professor Maja Bucar, Georg Licht, professor Jose Molero och professor Lena Tsipouri.

¹² Eurostars är öppet för finansieringsansökningar på kontinuerlig basis, men sekretariatet anger slutdatum för inlämning av ansökningar. Den centrala bedömningsprocessen inleds efter varje slutdatum.

¹³ Handläggningstiden för kontrakt definieras som tiden mellan sista ansökningsdatum och datum för undertecknande av bidragsavtalet.

Gruppen ansåg att programmets tre främsta styrkor var följande:

- 1) Det stora antalet ansökningar innebär att efterfrågan på programmet har överstigit de ursprungliga förväntningarna, och programmet har i synnerhet mobiliserat små och medelstora FoU-företag med marknadsnära bottom-up-projekt.
- 2) Programförvaltningen har förbättrats över tiden när det gäller att få till stånd nödvändig logistik och infrastruktur, och graden av tillfredsställelse hos nationella myndigheter och deltagare ökar.
- 3) Central bedömning ses som den bästa metoden att säkra tydlighet och öppenhet och att slutföra processen inom tidsramarna.

Gruppen nämnde dock fem områden där det finns visst utrymme för förbättring:

- 1) Harmonisera och samordna nationella förfaranden.
- 2) Locka fler sökande, i synnerhet små och medelstora företag utan tidigare erfarenhet av internationellt samarbete.
- 3) Förbättra den geografiska balansen bland tekniska experter, och balansen mellan teknisk expertis och marknadsexpertis inom expertgruppen.
- 4) Öka synligheten samtidigt som förmågan att finansiera fler projekt säkras.
- 5) Fortsätta arbetet med en virtuell gemensam pott.

I kommissionens preliminära rapport till Europaparlamentet och rådet påpekades att gruppens utvärderingsrapport täckte alla aspekter som nämns i artikel 13.2 i Eurostarsbeslutet och gav ytterligare fakta, kommentarer och rekommendationer. Kommissionen betraktade hela rapporten som en viktig del av den preliminära utvärderingsprocess som beskrivs i artikel 13.2. I sina kommentarer framhöll kommissionen endast de mest relevanta slutsatserna och rekommendationerna om vägen framåt.

Kommissionens synpunkter på den preliminära utvärderingen – som fortfarande är relevanta mot bakgrund av den slutliga utvärderingen – gällde framför allt sätten att ytterligare öka den vetenskapliga, förvaltningsmässiga och finansiella integrationen, och kvaliteten och effektiviteten i genomförandet av Eurostars.

Kommissionen instämde i gruppens rekommendationer i syfte att ytterligare påskynda integrationsprocessen. Kommissionen uppmanade Eurostarsländerna att ta fasta på programmets integrationsmål genom ökad harmonisering och förenkling av reglerna för rätt till bidrag och anpassning av finansierings- och utbetalningspraxis. Kommissionen betonade att Eurostars kriterier för rätt till stöd ska användas allmänt i alla deltagande länder – inget land ska tillåtas tillämpa urvalsvillkor som går utanför Eurostars kriterier för rätt till stöd. Kommissionen instämde också i förslaget om att pröva en strategi med en partiell ”verklig” gemensam pott (10 % av de totala öronmärkta medlen).

När det gäller kvaliteten och effektiviteten i genomförandet stödde kommissionen förslag om att förbättra den centrala bedömningsprocessen för att säkra opartiskhet, kvalitet och aktualitet. Experter måste ha nödvändig sakkunskap, och bättre feedback från bedömare till de sökande kan säkra öppenhet. Kommissionen instämde också i rekommendationerna om att förkorta handläggningstiden för kontrakt.

Rådet gav sin syn på den preliminära utvärderingen i sina slutsatser av den 31 maj 2011¹⁴. Rådet ”VÄLKOMNAR expertgruppens uppfattning att Eurostars ligger väl i linje med målen för Europa 2020, väl kompletterar de möjligheter som små och medelstora företag erbjuds i det sjunde ramprogrammet för internationellt samarbete samt har visat sig vara attraktivt för målgruppen genom att framgångsrikt nå fram till små och medelstora FoU-företag” och ”VÄLKOMNAR expertgruppens rekommendation att Eurostars ska fortsätta efter 2013 och KOMMER ATT TA STÄLLNING TILL en fortsättning mot den övergripande bakgrunden av de framtida, gemensamma strategiska ramarna för forsknings- och innovationsfinansiering”¹⁵.

3. SLUTLIG UTVÄRDERING

3.1. Inledning

I artikel 13.3 i Eurostarsbeslutet sägs följande: ”Vid utgången av det gemensamma programmet Eurostars ska kommissionen genomföra en slutlig utvärdering av programmet. Resultaten av slututvärderingen ska läggas fram för Europaparlamentet och rådet.”

Kommissionen har utfärdat direktiv där mandat, omfattning och mål för den slutliga utvärderingen anges. Direktiven, Eurostarsbeslutet och delegeringsöverenskommelsen låg till grund för Makarowgruppens arbete med strategier och frågor att ta upp.

De uppgifter som Makarowgruppen redovisade avser samtliga tio slutdatum från 2008 till 2013. Eureka sekretariat mottog 3 548 ansökningar från 11 733 sökande. Det stora flertalet sökande var små och medelstora företag (72 %) och konsortierna hade i genomsnitt 3,3 deltagare. Finansiering beviljades för 783 ansökningar, för totalt 1 130 miljoner euro. Antalet ansökningar fortsatte att öka under hela Eurostarsprogrammets löptid. Antalet ansökningar som godkändes för finansiering ökade dock inte i samma utsträckning, vilket betyder att urvalsfrekvensen¹⁶ sjönk från 42 % 2008 till 17 % 2013. Den totala beräknade offentliga finansieringen för 2008–2013 var 472 miljoner euro, och EU-finansieringens andel (100 miljoner euro) av den nationella finansieringen (372 miljoner euro) uppgick därmed till 26,9 % (eller 21,2 % av den totala offentliga finansieringen).

¹⁴ Rådets slutsatser om den preliminära utvärderingen av det gemensamma programmet Eurostars (Bryssel den 1 juni 2011, RECH 144, COMPET 226, MI 291): <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=SV&f=ST%2011030%202011%20INIT>.

¹⁵ I förordningen om inrättande av Horisont 2020 beslutade Europaparlamentet och rådet att stödja forskningsintensiva små och medelstora företag genom Eurostarsprogrammet. Se punkt 3.3 b i bilaga I (s. 147) till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av beslut nr 1982/2006/EG (EUT L 347, 20.12.2013, s. 104): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:347:FULL&from=SV>.

¹⁶ Urvalsfrekvensen definieras som det totala antalet ansökningar som godkänns för finansiering dividerat med det totala antalet ansökningar.

Den genomsnittliga handläggningstiden för kontrakt har förkortats jämfört med situationen vid tiden för den preliminära utvärderingen. För exempelvis den tredje ansökningsperioden (2009) var den genomsnittliga handläggningstiden för kontrakt 435 dagar, medan den för den åttonde ansökningsperioden 2012 hade minskat till 282 dagar. Handläggningstiden för kontrakt är dock fortfarande relativt lång i många länder. Makarowgruppen anser att handläggningstiden för kontrakt inom programmet snarast måste förkortas, eftersom de betydande skillnaderna mellan de deltagande länderna gör att hela systemet kan ifrågasättas.

3.2. Metoder

Makarowgruppen använde sig av kvalitativa och kvantitativa verktyg för slututvärderingen. De huvudsakliga metoderna var skrivbordsundersökning, intervjuer med intressenter och små och medelstora företag, en internetenkät med små och medelstora företag som hade ansökt om Eurostarsfinansiering och kvantitativa analyser.

Genom en skrivbordsundersökning samlade gruppen in dokument från olika intressentgrupper och analyserade de uppgifter som var relevanta för bedömningskriterierna inom Eurostars. Skrivbordsundersökningen gjorde det möjligt för gruppen att identifiera viktiga problem, utmaningar och frågor i anslutning till genomförandet av Eurostars. Källmaterialet innefattade rättsliga och övergripande dokument, protokoll från möten i högnivågruppen för Eureka, statistiska uppgifter och data från Eurekas sekretariat.

Makarowgruppen höll intervjuer i Bryssel med två företrädare för kommissionen, tre företrädare för Eureka samt högsta ledningen för Eurekas sekretariat. Enskilda gruppmedlemmar genomförde personliga intervjuer eller telefonintervjuer med 20 företrädare för nationella styr- och förvaltningsorgan för Eurostars och med de verkställande direktörerna för 26 små och medelstora företag i 12 olika länder. Gruppen utarbetade riktlinjer för intervjuernas struktur, och riktlinjerna anpassades beroende på de intervjuade personernas funktion. Samtliga intervjuer dokumenterades skriftligen. Intervjuerna omfattade en lång rad olika ämnen.

Som ett led i utvärderingen genomfördes en internetenkät där deltagarna fick svara på frågor om sina erfarenheter av Eurostars. Målgruppen för internetenkäten begränsades till små och medelstora FoU-företag och andra små och medelstora företag. Internetenkäten pågick från den 9 maj till den 10 juli 2014. Enkäten riktade sig till 6 620 små och medelstora företag som fick e-postmeddelanden med en länk till ett frågeformulär på internet. Två olika frågeformulär togs fram: ett för finansierade projekt och ett för projekt som inte beviljats finansiering. Sammanlagt nåddes en svarsfrekvens på 46 % (72 % för små och medelstora företag som finansierats och 39 % för sådana som inte beviljats finansiering).

För att bilda sig en uppfattning om hur stor effekt Eurostars haft utvecklade Makarowgruppen en ekonometrisk kontrafaktisk effektutvärdering. Den ekonometriska undersökningen avsåg främst skapande av sysselsättning i deltagande små och medelstora företag och innovation mätt som antal patentansökningar. Datainsamlingen krävde att uppgifter om sökande små och medelstora företag från Eurekas sekretariat jämfördes med Bureau van Dijks databas

Amadeus, varifrån information om sysselsättningssiffror hämtades. Uppgifterna om sökande små och medelstora företag från Eureka sekretariat jämfördes dessutom med Europeiska patentverkets Worldwide Patent Statistical Database. Den databas som detta resulterade i innehåller information om sökande och tidsseriedata om sysselsättning och patentansökningar, så att uppskattningar av de ekonometriska behandlingseffekterna kan göras.

3.3. Iakttagelser och bedömning

- **Programmets målgrupp och omfattning**

Makarowgruppen påpekar att Eurostars, enligt deltagande små och medelstora företag och styr- och förvaltningsorganen för programmet, är relevant för målgruppens behov och syften. Den stora efterfrågan från små och medelstora företag ses som en indikation på denna strategiska lämplighet. Nästan alla deltagande små och medelstora företag planerar att på nytt ansöka om finansiering från Eurostars, eftersom programmet motsvarar deras behov och syften. Små och medelstora FoU-företag utgör den absoluta merparten av deltagarna i Eurostars och fick omkring 75 % av finansieringen. Programmet var dessutom framgångsrikt när det gällde att nå ut till unga företag och små- och mikroföretag.

Deltagande små och medelstora företag har redan erfarenhet av nationella och internationella finansieringsprogram, och de flesta har befintliga internationella band. Makarowgruppen konstaterade dock att ansökningar som inbegriper universitet eller offentliga forskningsorganisationer har bättre chans att beviljas finansiering. Det kan bero på att medverkan av ett universitet eller en offentlig forskningsorganisation vittnar om förslagets höga kvalitet, eller på att dessa organisationer har större erfarenhet av att sammanställa ansökningshandlingar, eller på att dessa ansökningar uppvisade den bästa balansen mellan vetenskaplig excellens och marknadskännedom.

Eurostars utgår från en bottom-up-princip och kan därför, enligt gruppen, innefatta innovativ teknik av många olika slag – allt ifrån informations- och kommunikationsteknik och dess tillämpningar till medicinsk bioteknik, (förnybar) energiteknik och styr- och reglerteknik.

- **Styrning**

Makarowgruppen noterar att Eureka sekretariat generellt ses som en framgångsrik särskild genomförandestruktur. Det finns dock ett behov av att förbättra praxis i fråga om ledning och förvaltning, förbättra personalens kompetens, utveckla och genomföra en marknadsföringsstrategi och utveckla och upprätthålla ett välstrukturerat informationshanteringssystem och en databas för användning av sekretariatet och övriga styr- och förvaltningsorgan för Eurostars.

Gruppen anser att Eurostars styrningsmodell fungerar som den ska och att samverkan mellan nationella och centrala administrativa organ är effektiv. Eurostars internationella dimension krävde dock inrättande av en komplex styrningsmodell.

Högnivågruppen för Eureka diskuterar regelbundet olika frågor av avgörande betydelse för Eurostars framgång, utan att nödvändigtvis nå samförstånd om åtgärder eller enas om bindande regler för alla länder. Samordning och harmonisering av finansiering, regler för rätt till bidrag och de nationella budgetarnas tillräcklighet har analyserats och diskuterats intensivt. Makarowgruppen anser att högnivågruppens kontroll över och engagemang i Eurostars behöver öka. Detta är avgörande för att underlätta samordning och harmonisering. De nationella finansieringsorganens delaktighet i styrningsstrukturen är också fortfarande begränsad, och de bör medverka i högre grad så att samordningen och harmoniseringen kan öka.

Slutligen har Eurostars ökat de små och medelstora företagens deltagande i Eureka och medverkat till att deras bidrag till konkurrenskraft och innovation i Europa fått mycket större synlighet. Eurostars har på så sätt haft en betydande och långvarig positiv effekt på Eureka nätverket.

- **Förvaltning och verksamhet**

Makarowgruppen anser att den virtuella gemensamma potten har fungerat bra och är den finansieringsmekanism som är att föredra eftersom den lockar länder att bidra till Eurostars. Framgången för programmet har fått flera länder att höja sina bidragsnivåer betydligt över den ursprungligen överenskomna nivån. Alla fördelar med den virtuella gemensamma potten har dock ännu inte utnyttjats inom Eurostars eftersom några länder, särskilt Tyskland och Spanien, inte avsätter tillräckliga medel för programmet. Det gör att en del lovande projekt som valts ut faller bort från rangordningen, vilket i sin tur leder till frustration bland sökande små och medelstora företag.

Gruppen påpekar att samordning av finansieringen fortfarande är den främsta utmaningen för Eurostars, även om en del förbättringar har åstadkommits. Deltagande små och medelstora företag ställs ibland inför stora svårigheter på grund av den längre handläggningstiden för kontrakt. En del nationella finansieringsorgan tillämpar dessutom parallella ansöknings- och bedömningskrav och dubbel rapporteringsskyldighet.

Den andra stora utmaningen för Eurostars är harmoniseringen av finansieringsregler. Högnivågruppen anser att denna utmaning bör hanteras genom en nedifrån-och-upp-process på de nationella ministeriernas och EU:s initiativ. Nationella projektsamordnare menar att en fullständig harmonisering inte är möjlig – de kan t.ex. inte ändra finansieringsandelen eller den övre finansieringsgränsen för varje litet eller medelstort företag. Ett annat problem är behovet av ökad harmonisering av reglerna om universitets och offentliga forskningsorganisationers utläggning på entreprenad.

Eurostars centrala bedömningsprocess har fungerat väl. Makarowgruppen anser dock att det är nödvändigt att förbättra öppenheten och feedbackmekanismen och att rationalisera processen för att förkorta tiden från den första ansökan till dess att bedömningsrapporten finns tillgänglig. Handläggningstiden för kontrakt var relativt lång i början av Eurostars programmet men minskade betydligt under den första fasen.

Antalet tekniska experter och experter med marknadserfarenhet har visserligen ökat avsevärt sedan 2012, men den geografiska och könsmässiga balansen kan fortfarande förbättras. Nationella projektsamordnare vill också medverka i arbetet med att förbättra experternas databas. Små och medelstora företag är nöjda med den information de får om bedömningen av deras projekt. De anser att rapporteringsbördan är rimlig och övervakningsprocessen lämplig, och att bedömningsprocessen är tydlig och öppen och håller tidsramarna.

- **Finansiering**

Makarowgruppen påpekar att en indikator på framgången för Eurostars var den betydande ökningen av antalet ansökningar och därmed den ökande efterfrågan på offentlig finansiering. Det årliga antalet inlämnade ansökningar ökade från 215 ansökningar 2008 till 948 ansökningar 2013. Under Eurostars livstid har detta dock resulterat i en minskning av andelen inlämnade ansökningar som godkännts för finansiering. Urvalsfrekvensen sjönk från 42 % för det första slutdatumet till 17 % för det tionde. Andelen projekt som godkändes för finansiering av de som nådde upp till kvalitetströskeln sjönk också, från 68 % för slutdatum 1 till 55 % för slutdatum 10. En allt större andel högkvalitativa projekt har alltså nekats finansiering. Makarowgruppen anser att det ökande antalet ansökningar per år är ”anmärkningsvärt” och ”slående”.

De nationella budgetarna för Eurostars varierar fortfarande oerhört mycket. Skillnaderna återspeglar landets relativa storlek och det nationella offentliga finansieringssystemets organisation, liksom efterfrågan på Eurostarsfinansiering från små och medelstora företag i landet. Dessa olikheter inverkar mycket negativt på systemet med den virtuella gemensamma potten. Finansieringen per deltagare bedöms som lämplig av de flesta deltagare och programförvaltare.

Makarowgruppen anser att den finansiella och ekonomiska krisen i Europa fått negativa effekter för den nationella Eurostarsfinansieringen i flertalet länder. Antalet projekt som når upp till tröskeln minskade betydligt på grund av brist på medel, och en del länder deltog därför inte i den senaste ansökningsomgången. Även de länder som inte saknade medel uppgav att de påverkades negativt av krisen, eftersom de små och medelstora företag som de stödde hade partner i länder med finansieringssvårigheter.

- **Genomförande av rekommendationerna i rapporten om den preliminära utvärderingen**

Makarowgruppen bedömde genomförandet av rekommendationerna i rapporten om den preliminära utvärderingen. Av 21 policyrekommendationer för 2013 anser gruppen att sju har genomförts till fullo, tio har börjat genomföras eller har genomförts till viss del och fyra inte har genomförts alls.

Dessa fyra rekommendationer gäller

- 1) fastställande av en övergripande tidsfrist för underskrift av bidragsavtal,
- 2) en aktiv roll för högnivågruppen för Eureka när det gäller att övervaka handläggningstiden för kontrakt och se till att länder som släpar efter effektiviserar sina processer,
- 3) försök med att avsätta 10 % av de totala öronmärkta medlen till en verklig gemensam pott, samt
- 4) att låta Eurekas sekretariat undersöka möjligheten till integration av Eurekas klusterinitiativ för att göra erfarenheter som kan tillämpas när det gäller att främja integration av Eurostars med nationella initiativ för FoU-stöd.

3.4. Rekommendationer

Makarowgruppens rapport innehåller 28 rekommendationer.

- **Programmets målgrupp och omfattning**

- 1) Eurekas sekretariat bör utarbeta en handlingsplan för att främja kontakter mellan Eurostarsdeltagare och FoU- och innovationsmellanhänder som framför allt deltar i projektförberedelser.
- 2) Sekretariatet bör främja kopplingar mellan Eurostarsdeltagare och olika typer av Eurekaprojekt för att underlätta förbindelser mellan Eurostarsprojekt och kluster, ”paraplyer” och andra tematiska eller individuella projekt.
- 3) Sekretariatet bör anordna förmedlingsevenemang, t.ex. pitchtävlingar mellan Eurostarsdeltagare och finansieringsinstitutioner, för att öka möjligheterna för framgångsrika projekt att få ytterligare finansiering från den privata sektorn. En spridningsstrategi bör utvecklas för att nå ut till finansiärer, andra små och medelstora företag och nationella och internationella offentliga organ.
- 4) Sekretariatet bör öka medvetenheten bland de små och medelstora företag som får stöd från Eurostars om vikten av att skydda de immateriella rättigheterna i anslutning till innovationer.
- 5) Sekretariatet och nationella projektsamordnare bör se till att programmet även når små och medelstora företag som inte har befintliga internationella band, genom att utforma och genomföra en marknadsföringsstrategi.
- 6) Sekretariatet och högnivågruppen bör enas om definitionen av och utvecklingstiden för ”marknadsnära FoU-projekt” för Eurostars, som är neutral med avseende på särdragen hos specifika tekniker och marknader.

- 7) Europeiska kommissionen och sekretariatet bör undersöka möjligheterna att koppla samman Eurostars med det nya instrumentet för små och medelstora företag inom Horisont 2020, så att de potentiella resultaten i fråga om tillväxt och konkurrenskraft för små och medelstora företag som deltar i Eurostars kan utnyttjas.

- **Styrning**

- 1) Beslut som fattas av högnivågruppen bör utan dröjsmål omsättas i genomförandeplaner med konkreta mål, uppgifter och ansvarsfördelning, med utgångspunkt i Smart-modellen (dvs. med specifika, mätbara, uppnåbara, relevanta och tidsbundna mål).
- 2) Högnivågruppen bör identifiera länder som tillämpar parallella ansöknings- och bedömningskrav eller dubbla rapporteringsskyldigheter för Eurostarsprojekt och komma överens med dem om att de nationella processerna ska avskaffas. Högnivågruppen bör se till att detta sker före slutdatumet för Eurostars-2 våren 2016.
- 3) Sekretariatet bör förbättra öppenheten i den centrala bedömningsprocessen och mekanismerna för feedback till sökande, nationella finansieringsorgan och nationella projektsamordnare. Samordnarna bör ha tillgång till rapporterna från de oberoende bedömningspanelerna, och till de individuella rapporterna från de tekniska bedömarna, för att kunna ge sökande detaljerad feedback.
- 4) Sekretariatet bör säkra en mer balanserad geografisk fördelning av tekniska experter, i nära samarbete med nationella projektsamordnare. En jämn könsfördelning bör också eftersträvas. Sekretariatet bör dessutom utöka gruppen av tekniska experter med lämplig marknadskännedom.

- **Förvaltning och verksamhet**

- 1) Eurekas sekretariat bör fortsätta med två slutdatum per år.
- 2) Sekretariatet bör förkorta tiden från ansökan (slutdatum) till bedömning till 4–5 månader, så att resultaten av den centrala bedömningen görs tillgängliga för nationella projektsamordnare och sökande inom fem månader (150 dagar). Varje nationellt finansieringsorgan bör underteckna finansieringsavtalen inom 2–3 månader. Eurekas sekretariat rekommenderas att, tillsammans med högnivågruppens ordförande och cheferna för nationella finansieringsorgan, se över programförvaltningsprocesserna hos de nationella finansieringsorgan som riskerar att inte klara tidsfristen och komma överens med dem om åtgärder för att förkorta processen.
- 3) Sökande bör ges tillgång till ett konsortieavtal av standardtyp för att påskynda projektdeltagarnas avtalskrav.
- 4) Sekretariatet bör upprätta och underhålla en stabil central databas för Eurostars för att samla in, lagra och bearbeta tillförlitliga uppgifter om projekt och bidragsmottagare. Man bör införa kvalitetskontroller av uppgifter på ansökningsblanketter och blanketter

för rapportering av projektframsteg och marknadseffekter samt slutrapportering. Tidsfristen för inlämning av slutrapporterna bör förkortas till ett år, och rapporter om marknadseffekter bör finnas tillgängliga inom två år efter det att projektet avslutats.

- 5) Sekretariatet bör ändra ansökningsblanketten och blanketterna för rapportering av projektframsteg och marknadseffekter samt slutrapportering. För att blanketterna ska bli mer logiska krävs detaljerade översyner av de specifika frågorna och rubrikerna. Frågornas ordning behöver ändras, och ett antal frågor behöver strykas och andra läggas till. Riktlinjerna för dessa blanketter bör anpassas på motsvarande sätt.
- 6) Sekretariatet bör utarbeta en särskild blankett och motsvarande riktlinjer för ansökningar som görs om. De nya ansökningarna måste innehålla en redogörelse för vad som ändrats, särskilt mot bakgrund av synpunkter vid tidigare bedömningar som mottagits via de nationella projektsamordnarna.
- 7) Sekretariatet bör utforma och genomföra en institutionell utvecklingsplan för att stärka praxis i fråga om programförvaltning och organisation. På så sätt kan genomförandet av Eurostars förbättras i enlighet med bästa praxis på internationell nivå, och det blir möjligt att anställa, behålla och motivera kvalificerad personal med erfarenhet av förvaltning av FoU- och innovationsprogram. Sekretariatet rekommenderas att söka rådgivning från nätverkets nationella finansieringsorgan med relevant kompetens.
- 8) Sekretariatet bör införa en unik identifierare för alla organisationer, inte bara för små, medelstora företag och stora företag utan även för universitet, offentliga forskningsorganisationer och andra partner till små och medelstora FoU-företag. Varje organisation som har en identifieringskod för deltagare inom Horisont 2020 bör uppges. På ansökningsblanketten bör anges om en ansökan redan gjorts för projektet inom ett annat program på nationell nivå eller EU-nivå.
- 9) Sekretariatet bör inhämta information från alla länder om handläggningstiden för bidrag och lämna dessa uppgifter till högnivågruppen, samt komma överens om en bindande tidsfrist för insamlingen och överlämningen.
- 10) Information om de exakta start- och slutdatumen för projekten måste inkluderas i den centrala Eurostarsdatabasen. Nationella projektsamordnare bör utan dröjsmål informera Eurekas sekretariat om undertecknade bidragsavtal och om projektens start- och slutdatum.
- 11) Sekretariatet, högnivågruppen och nationella finansieringsorgan bör se till att handläggningstiden för kontrakt inte överstiger 7 månader (210 dagar), i enlighet med vad som överenskommits för Eurostars-2 i Budapestdokumentet.
- 12) Från och med slutdatumet på våren 2016 bör sekretariatet, högnivågruppen och nationella finansieringsorgan enas om att bidragsavtalen mellan nationella finansieringsorgan och programdeltagare för minst hälften av projekten ska undertecknas inom 210 dagar från slutdatumet. För 90 % av projekten bör bidragsavtalen undertecknas inom ett år från slutdatumet.

- 13) Sekretariatet och nationella projektsamordnare bör tillsammans identifiera och utveckla verktyg för att underlätta ömsesidigt informationsutbyte, förbättra informationen från och till båda sidor i kvalitativt och kvantitativt hänseende, möjliggöra övervakning av alla projektfaser och minska den administrativa kostnaden för bilateralt informationsutbyte.
- 14) Europeiska kommissionen bör överväga att inte bevilja finansiering till Eurostarsprojekt för vilka bidragsavtalen inte har undertecknats inom ett år från slutdatumet, om inte det försenade undertecknandet orsakats av medlemmarna i det konsortium som finansieras.

- **Finansiering**

- 1) Högnivågruppen rekommenderas starkt att enas om en miniminivå för harmoniseringen av finansieringsregler och att se till att varje deltagande land rättar sig efter detta. De högsta finansieringsnivåerna bör vara desamma i alla länder för varje typ av partner. Processen bör följas upp noga av högnivågruppen och slutföras före det första slutdatumet 2016.
- 2) Finansieringen av universitet och offentliga forskningsorganisationer bör harmoniseras så att de deltar som partner till de utländska små och medelstora FoU-företagen och inte bara som underleverantörer till små och medelstora FoU-företag i samma land.

4. KOMMISSIONENS SYNPUNKTER

4.1. Inledning

Kommissionen anser att Makarowgruppens rapport tar upp de huvudsakliga aspekter som skulle behandlas vid utvärderingen, enligt Eurostarsbeslutet, delegeringsöverenskommelsen och direktiven.

Eftersom medlemsstaterna och andra deltagande länder har ökat sitt finansieringsbidrag till Eurostars – som uppskattas till 372 miljoner euro – fullgör EU:s bidrag på 100 miljoner euro (26,9 %) kravet enligt Eurostarsbeslutet att EU:s bidrag inte ska överstiga en tredjedel av bidragen från medlemsstaterna och övriga deltagande länder.

I Eurostarsbeslutet nämns de små och medelstora företagens betydelse för Europas tillväxt och konkurrenskraft. Det stora och ökande antalet ansökningar om finansiering från Eurostars, och de resultat som nåtts av de små och medelstora företag som fått stöd, visar att programmet har betydelse för tillväxten i små och medelstora FoU-företag.

Sedan Eurostars startade 2008 har flera aspekter av programmet förbättrats fram till slutet av 2013. Handläggningstiden för kontrakt har t.ex. förkortats och harmoniseringen och samordningen förbättrats. Kommissionen välkomnar detta och uppskattar de insatser som gjorts av Eureka sekretariat och nationella finansieringsorgan.

Makarowgruppens främsta slutsats är att Eurostars har varit framgångsrikt när det gäller att driva på tillväxt och innovation i små och medelstora FoU-företag. Gruppen anser emellertid också att förvaltningen och styrningen behöver förbättras i flera avseenden.

Den första delen av huvudslutsatsen styrks med en ingående ekonometrisk analys av effekterna, som visar att sysselsättningstillväxten i små och medelstora FoU-företag som finansierats av Eurostars var nästan dubbelt så hög som i sökande små och medelstora företag som inte beviljats finansiering. Beträffande den andra delen slog gruppen fast att avsaknaden av harmoniserade finansieringsregler och samordnade nationella processer ledde till ineffektivitet. Gruppen ansåg också att den centrala styrningen, förvaltningen och verksamheten behövde bli effektivare.

Kommissionen konstaterar att slututvärderingens slutsatser, bedömning och rekommendationer har styrkts på ett övertygande sätt och instämmer i Makarowgruppens huvudslutsats.

Flera av rekommendationerna från den preliminära och den slutliga utvärderingen har redan genomförts i Eurstars-2-beslutet (2014–2020).¹⁷

Eftersom Makarowgruppens rapport är en integrerad del av utvärderingsprocessen kommenteras inte varje enskild del av rapporten i nedanstående synpunkter från kommissionen. Kommissionen har ett framåtblickande fokus, och synpunkterna gäller därför främst de aspekter av Eurostars där kommissionen anser att utrymmet för förbättring är störst, dvs. den andra delen av Makarowgruppens huvudslutsats.

4.2. Programmetts målgrupp och omfattning

I både den preliminära utvärderingen och Makarowgruppens rapport påpekas att Eureka sekretariat och nationella projektsamordnare bör se till att Eurostars även når små och medelstora företag som inte har befintliga internationella band. Kommissionen instämde i denna rekommendation 2011 och gör det fortfarande 2015. Denna rekommendation riktar sig till både sekretariatet och samordnarna, men flera andra rekommendationer om marknadsföring av eller information om Eurostars riktas endast till sekretariatet (jfr rekommendationerna 3, 4, 5 och 7 ovan). Kommissionen instämmer i dessa rekommendationer. Eureka sekretariat har visserligen en central roll, men deltagande Eurostarsländer och nationella finansieringsorgan har också ett ansvar för att nå ut till fler och bättre små och medelstora FoU-företag med tillväxtpotential.

Makarowgruppen rekommenderar att kommissionen och sekretariatet undersöker möjligheterna att koppla samman Eurostars med det nya instrumentet för små och medelstora företag inom Horisont 2020 (jfr rekommendation 6). Även om det är oklart vad ”koppla samman” betyder analyserade kommissionen den strategiska ställningen för de olika

¹⁷ I Eurostars-2-beslutet sägs t.ex. följande: ”Som ett led i förbättringarna av det föregående Eurostarsprogrammet bör Eurostars-2 inriktas på kortare handläggningstider för bidrag, starkare integration och en smidig, öppen och mer effektiv förvaltning till fördel för små och medelstora företag som bedriver forskning och utveckling.”

instrumenten när förslaget för Eurostars-2 lades fram.¹⁸ Kommissionen anser att de kan ge stöd i olika faser av utvecklingen av de små och medelstora företagens forsknings- och affärsidéer med sikte på marknaden. Eurostars skiljer sig från instrumentet för små och medelstora företag inom Horisont 2020 och utgör ett komplement till det – inte ett supplement. I delegeringsöverenskommelsen anges också att nationella finansieringsorgan bör vidta effektiva åtgärder för att undvika dubbelfinansiering av slutliga bidragsmottagares projekt genom andra källor till EU-finansiering. Eureka sekretariat, Europeiska kommissionen och genomförandeorganet för små och medelstora företag måste vara tydliga med att Eurostars och instrumentet för små och medelstora företag har olika målgrupper.

4.3. Styrning

Makarowgruppen noterar att högnivågruppen för Eureka regelbundet diskuterar olika frågor av avgörande betydelse för Eurostars framgång, utan att nödvändigtvis nå samförstånd om åtgärder eller enas om bindande regler för alla länder. Gruppen anser att högnivågruppens kontroll över och engagemang i Eurostars behöver öka.

Kommissionen håller med om denna bedömning och rekommendationen att högnivågruppens beslut bör fattas med utgångspunkt i Smart-modellen (med specifika, mätbara, uppnåbara, relevanta och tidsbundna mål) (rekommendation 8). Ett konkret exempel på detta är rekommendation 9 om att avskaffa parallella ansöknings- och bedömningskrav och dubbel rapportering före det första slutdatumet 2016. Kommissionen instämmer helt i den rekommendationen.

Makarowgruppen rekommenderar också starkt att högnivågruppen för Eureka enas om en miniminivå för harmoniseringen av finansieringsregler (rekommendation 27). Gruppen anser att detta bör slutföras före det första slutdatumet 2016. Kommissionen anser att det fortfarande krävs förbättringar i fråga om harmonisering av nationella finansieringsnivåer och finansieringsregler och instämmer därför helt i denna rekommendation.

4.4. Förvaltning och verksamhet

Handläggningstiden för kontrakt och skillnaderna mellan deltagande länder i det avseendet togs upp vid den preliminära utvärderingen och har också analyserats av Makarowgruppen.

Handläggningstiden för kontrakt avgörs på två nivåer. Den centrala bedömningen genomförs och samordnas av Eureka sekretariat, och tilldelningen av medel och kontraktsförhandlingen sker sedan på nationell nivå. Både den preliminära utvärderingen och Makarowgruppen kom fram till att den centrala bedömningen håller relativt hög kvalitet och fungerar bra.

Makarowgruppen rekommenderar dock flera konkreta åtgärder på båda nivåerna för att förkorta handläggningstiden för kontrakt (jfr rekommendationerna 14, 15 och 16 ovan). Kommissionen instämmer i dessa rekommendationer, men det tycks stå klart att det främsta problemet är de enorma skillnaderna på nationell nivå. Kommissionen anser att högnivågruppen för Eureka och Eureka sekretariat, och även de nationella finansieringsorganen, bör prioritera att minska dessa skillnader.

¹⁸ Bryssel den 10.7.2013, SWD(2013) 242 final.

Makarowgruppen rekommenderar också att kommissionen överväger att hålla inne bidragsfinansiering för Eurostarsprojekt för vilka bidragsavtalen inte har undertecknats inom ett år efter slutdatumet (rekommendation 17 ovan).

Enligt Budapestdokumentet ska nationella finansieringsorgan när det gäller Eurostars-2 sträva efter en handläggningstid för kontrakt på sju månader efter slutdatumet, men helst kortare. I Eurostars-2-beslutet från 2014 anges målet att öka den offentliga finansieringens effektivitet ”genom att anpassa, harmonisera och samordna de deltagande staternas nationella finansieringssystem” (artikel 3). I beslutet anges också tydligt att unionens ekonomiska bidrag beviljas på villkor att de deltagande staterna visar att de har inrättat Eurostars-2 i enlighet med de mål som fastställs i artikel 3. Samma bestämmelser ska också finnas med i bilaterala avtal som ingås mellan Eurekas sekretariat och nationella finansieringsorgan. Sådana avtal ”ska innehålla regler för överföring av unionens bidrag och minimimål för driftsresultat samt nationella successiva milstolpar för ytterligare integration och samordning av de nationella programmen, bland annat kortare handläggningstider för kontrakt enligt förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 och förordning (EU) nr 1290/2013” (punkt 11 i bilaga I). Även inom Horisont 2020 finns tydliga regler för handläggningstider för bidrag. Sökande ska inom fem månader informeras om resultatet av den vetenskapliga bedömningen av deras ansökningar, och bidragsavtal ska undertecknas eller bidragsbeslut meddelas inom tre månader från dagen då de sökande informerats om att deras ansökan har godkänts.¹⁹ Kommissionen stöder därför till fullo Makarowgruppens rekommendation 17 och uppmanar deltagande stater att fullgöra sina åtaganden om att förkorta handläggningstiden för kontrakt.

Makarowgruppen utfärdade också flera rekommendationer om databasen vid Eurekas sekretariat, bl.a. om hur data samlas in och läggs in i databasen (jfr rekommendationerna 19–24 ovan).

Kommissionen håller med om att ansökningsprocessen och databasen vid Eurekas sekretariat bör förbättras. De blanketter som sökande ska fylla i måste vara så logiska och lättbegripliga som möjligt. Logikkontroller av fält som ska fyllas i på aritmetisk väg bör genomföras för att minska risken för att felaktiga värden anges. En enhetlig terminologi bör införas, både på blanketterna och i användarriktlinjerna. Klassificeringen av tekniskt område bör också följa nomenklaturen i EU:s statistiska näringsgrensindelning (Nace rev. 2), för att ge en gemensam grund för jämförande utvärdering av olika system för EU-finansiering.

4.5. Rollen för universitet och offentliga forskningsorganisationer

Makarowgruppen rekommenderar att finansieringen av universitet och offentliga forskningsorganisationer harmoniseras så att de deltar som partner och inte bara som underleverantörer (jfr rekommendation 27).

¹⁹ Se artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1290/2013 av den 11 december 2013 om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av förordning (EG) nr 1906/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 81): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2013:347:FULL&from=SV>.

Enligt kommissionens uppfattning innebär denna rekommendation att ett projekt eller konsortium skulle kunna bestå av exempelvis ett litet eller medelstort företag i ett land, ett universitet i ett annat land och en offentlig forskningsorganisation i ett tredje land. Kommissionen menar att detta sannolikt skulle leda till att universitet och offentliga forskningsorganisationer får en större roll i Eurostarsprojekt och att en större del av budgeten skulle gå till sådana institutioner.

Enligt Eurostarsbeslutet utgörs huvudverksamheten i Eurostars av FoU-verksamhet som drivs av ett eller flera små och medelstora FoU-företag. Universitet, offentliga forskningsorganisationer och stora företag får visserligen också delta i Eurostars, men det står klart att målgruppen för programmet är små och medelstora FoU-företag.

Inom Horisont 2020 avsätts emellertid betydande finansiering till europeiskt forskningssamarbete mellan aktörer som ingår i "kunskapstriangeln" mellan forskning, näringsliv och högre utbildning, genom Marie Skłodowska-Curie-åtgärder och Europeiska institutet för innovation och teknik.

Kommissionen stöder därför inte denna rekommendation.

5. Slutsats

Eurostarsprogrammet har uppvisat goda resultat när det gäller att driva på tillväxt och innovation i små och medelstora FoU-företag. Den slutliga utvärderingen visar att det finns ett behov av Eurostars och att programmet når sin målgrupp.

Kommissionen håller dock med Makarowgruppen om att den främsta utmaningen för Eurostars är att samordna finansieringen och harmonisera finansieringsreglerna. Även om en del framsteg har gjorts är det därför väsentligt för programmets långsiktiga effektivitet att högnivågruppen för Eureka och Eurekas sekretariat, och även de nationella finansieringsorganen, ökar sina insatser för att påskynda samordningen och harmoniseringen inom Eurostarsprogrammet.